

#beCircular Annual Meeting 2017

Programme Régional en Économie Circulaire:
Premiers résultats et perspectives

12/09/2017
BRUXELLES

Conférences & débats

Les marchés publics, leviers pour promouvoir l'économie circulaire

#beCircular

WORKSHOP – Public Procurement

Floor 2 - Room: Salamandra/Libellula

Public procurement: a lever for promoting a circular economy.
Discussion centred around the position of the circular economy in procurement and concrete cases that identify potential avenues towards integration of a circularity criteria in procurements.

Stéphane ARDITI,
Circular Economy,
Products & Waste Policy
Manager, European
Environmental Bureau

Peter DEFRANCESCHI,
Head of Brussels Office,
ICLEI

Patrick Van den ABEELE,
Project manager, Brussels
Environment

Véronique VAN HOOF,
Expert in sustainable
procurement, VITO

Karine MELIN,
Director of Procurement,
Division Finance and
Economy, Ville de Lille

Facilitated by Laurence Jonkers – 21 Solutions

#beCircular

EEN STRATEGIE 2025
be.brussels

Conférences & débats

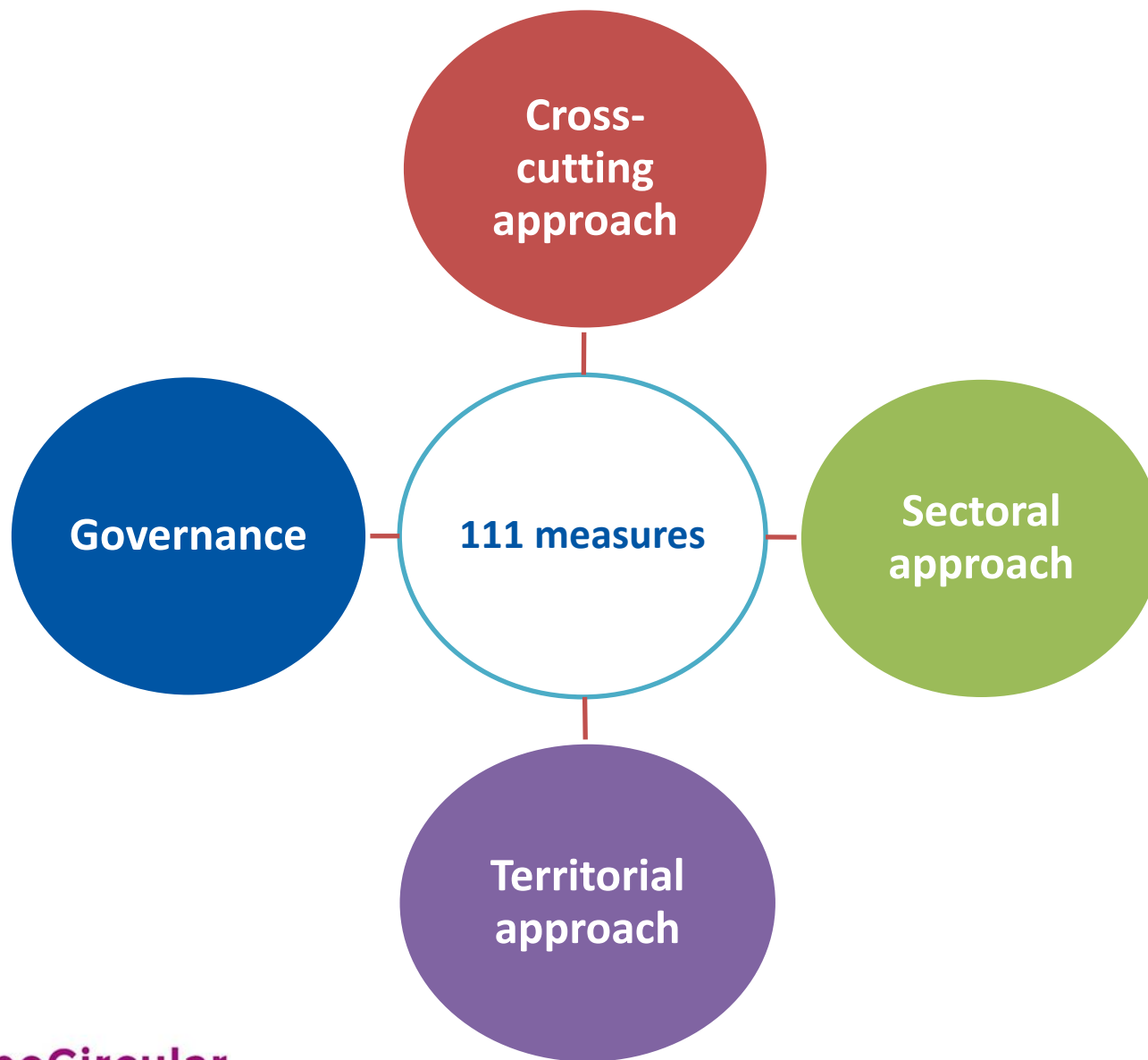
Building a strategy in the Brussels Region

Patrick Van Den Abeele, Brussels Environment
Coordinator of the GPP chapter of Be Circular

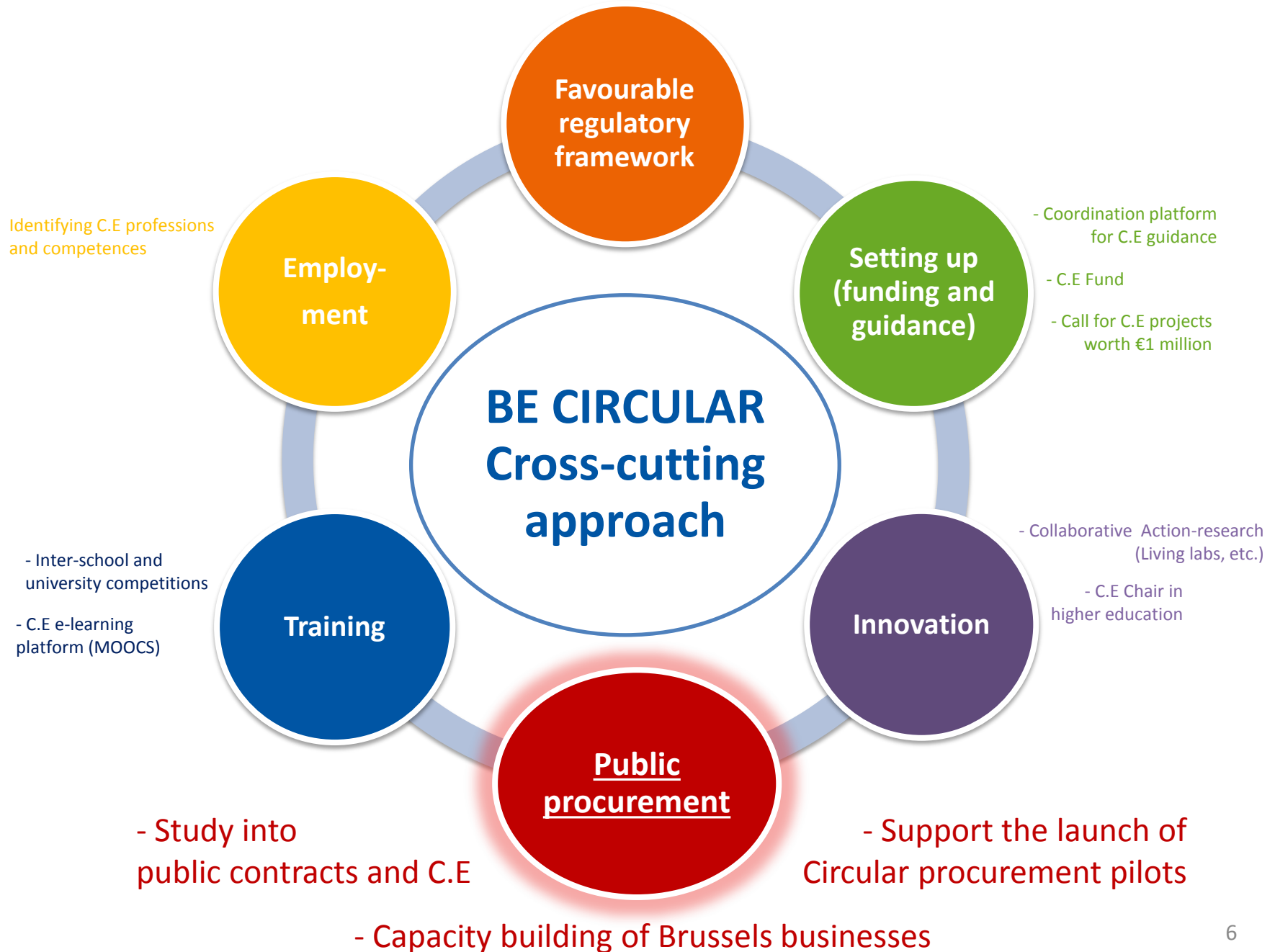

#beCircular

BE CIRCULAR STRUCTURE

Reporting & indicators

BE CIRCULAR APPROACH TO CIRCULAR PROCUREMENT

1. Study public procurement and Circular Economy

Review of the situation in Brussels and selection of public procurement areas with C.E potential

Obstacles and levers for circular procurement

2. PUBLIC PROCURERS - Exemplarity

Development of CE clauses

Supporting pilot projects

3. BUSINESSES- Capacity building

Actions in coordination with organisations representing the business world (Beci, federations ...)

Stimulate dialogue opportunities

EXISTING SUPPORT FOR SUSTAINABLE PUBLIC PROCUREMENT

- **Helpdesk** : greenprocurement@leefmilieu.brussels
 - For the inclusion of environmental criteria or clauses in public tenders .
- **Brussels Network GPP** :
 - Exchange around practices & environmental criteria
 - Website with Toolbox - www.brusselsgpp.be/
- **Training “Sustainable public procurement”**:
 - E.g. training “the Functional economy and public contracts”, “2d hand/Reuse and public contracts ...”
- **Purchasing central for ecological office supplies**

Contact :

Virginie Detienne

v.detienne@res-sources.be

1.

☐ PRIVATE

☐ PUBLIC

☐ **PUBLISH A TENDER**

2.

☐ **CONSULT POTENTIAL SUPPLIERS**

3.

☐ **DONATE** ☐ **BUY**

7.

RECEPTION OF THE BIDS

6.

**SENDING OF THE TENDER TO
POTENTIAL SUPPLIERS**

4.

**SELECTION OF
PRODUCT
CATEGORIES**

 Diverse
objecten

 ICT

 Meubels

 Huishoudtoestellen

 Textiel

 Papier

5.

ADDITIONAL SERVICES

 Logistiek en
transport

 Garantie-
label

 Recyclage-
attest

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION

More information

BE CIRCULAR Public procurement chapter :

FR : <http://www.circularprojects.brussels/category/leviers/marche-public/>

NL : <http://www.circularprojects.brussels/category/hefbomen/overheidsopdrachten/?lang=nl>

bruxelles
environnement
leefmilieu
brussel
.brussels

Patrick Van Den Abeele
Dpt. Economy in transition
pvandenabeele@environnement.brussels

#beCircular

Conférences & débats

Circular economy & public procurement in Brussels

In collaboration with Whole Systems & Stibbe

#beCircular

Objectives & results of the study

Circular Procurement = using the (public) purchasing power to obtain maximum positive ecological, social & economic impact throughout the full lifecycle of products, services & works

Objectives

- Develop quantitative overview and insight in CE relevance of **DEMAND** of Brussels public procurement;
- Get to know the strengths and needs for support of Brussels **SUPPLY** side for responding to CE relevant Brussels PP

5 tasks:

1. Overview of public procurement in Brussels
2. Prioritization of PP with CE potential

For identified priority PP with CE potential

3. Supply profile
4. Obstacles
5. Solutions to overcome identified obstacles

Open interaction with all stakeholders – workshop May 2017

#beCircular

Public procurement data - EBP

➤ Best available data on public procurement (PP) for the year 2016

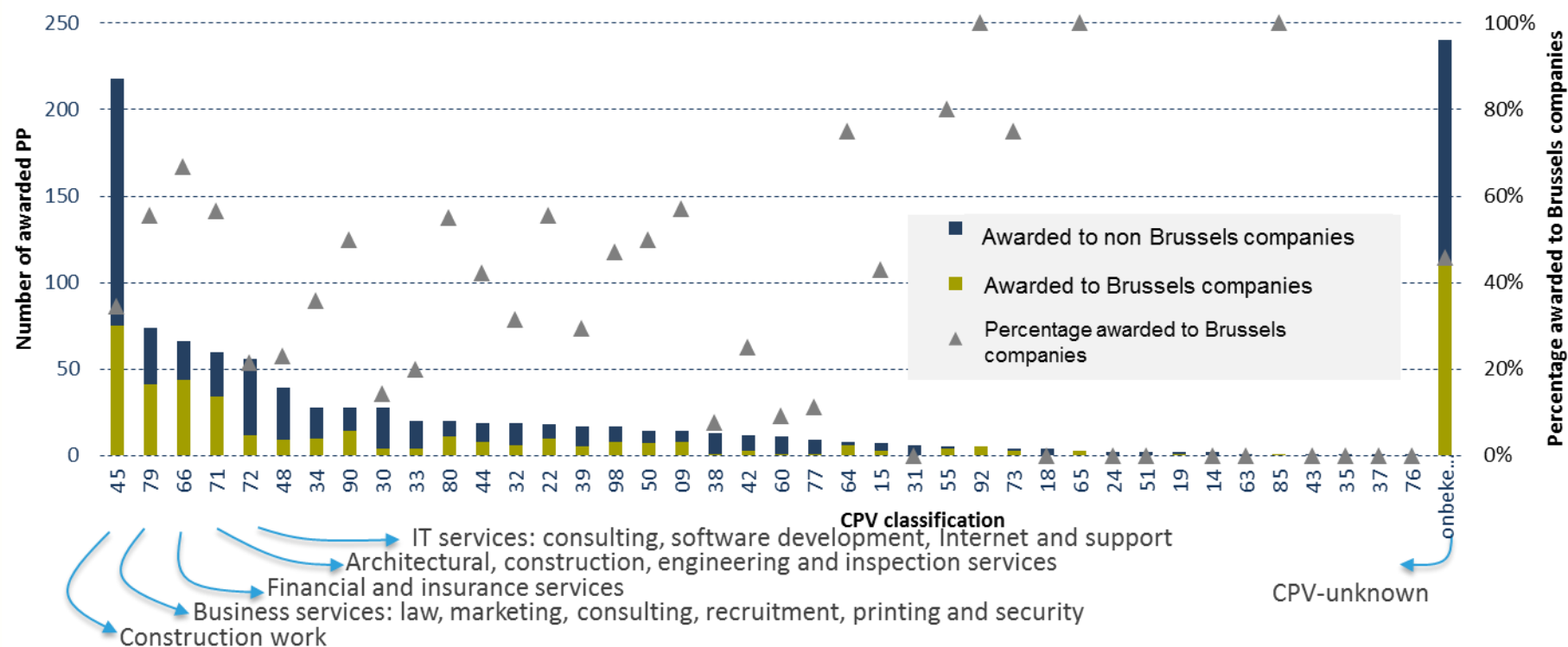
- ✓ All PP in Brussels Capital Region (BCR)
- ✓ Issued and/or awarded
- ✓ Dataset of 3.233 PP

➤ EBP information:

- ✓ Source
- ✓ Administration/type of government
- ✓ Description
- ✓ Procedure
- ✓ Amount
- ✓ CPV Classification (Common Procurement Vocabulary)
- ✓ Tenderers submitting an offer
- ✓ Tenderer awarded the contract

Voorwerp van de opdracht	Installeren van centrale verwarming (op gas) in 12 appartementen
Aanbestedende dienst	Gezellige Woningen, Bornem, Antwerpen
Type opdracht	Werken
CPV-klasse	45XX
Type procedure	Openbare aanbesteding
Gunningscriteria	Laagste prijs
Gunningsbedrag	94.696,50 EUR; op basis van 5 inschrijvers
EBP-referentienummer	12613628

Overview of PP in Brussels: Awarded PP, split according to the first specified CPV code

On average, 41% of Brussels public procurement contracts is awarded to a Brussels company or a consortium with a Brussels company, but this percentage is very variable in the CPV domains

Complete information available for 34% of the PP dataset (1.096 of the 3.233 full PP data set)

Source: calculations based on the EBP dataset (2016).

Priority sectors for Circular Economy

➤ Be Circular regional program for CE

- ✓ Construction;
- ✓ Resources and waste;
- ✓ Logistics;
- ✓ Commerce & trade;
- ✓ Food

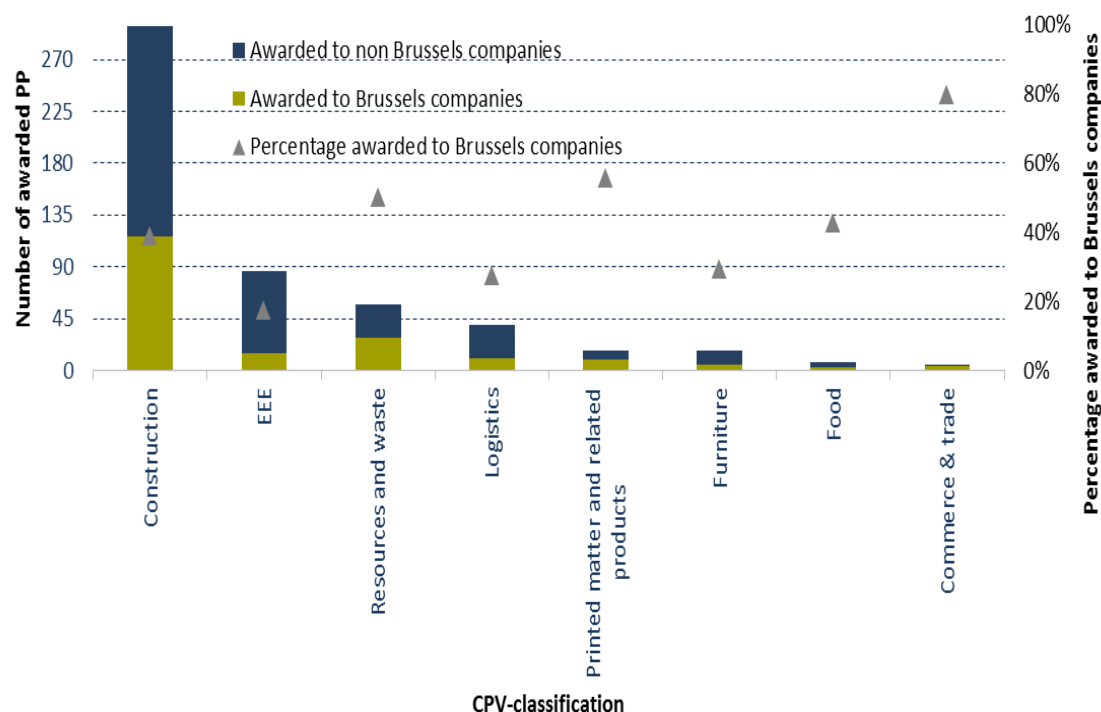
➤ Other literature sources

- ✓ Printed matter and related products;
- ✓ Electrical and electronic equipment (EEE);
- ✓ Furniture

Supply profile in the priority sectors for a CE in Brussels

Awarded PP, split according to the first specified CPV code

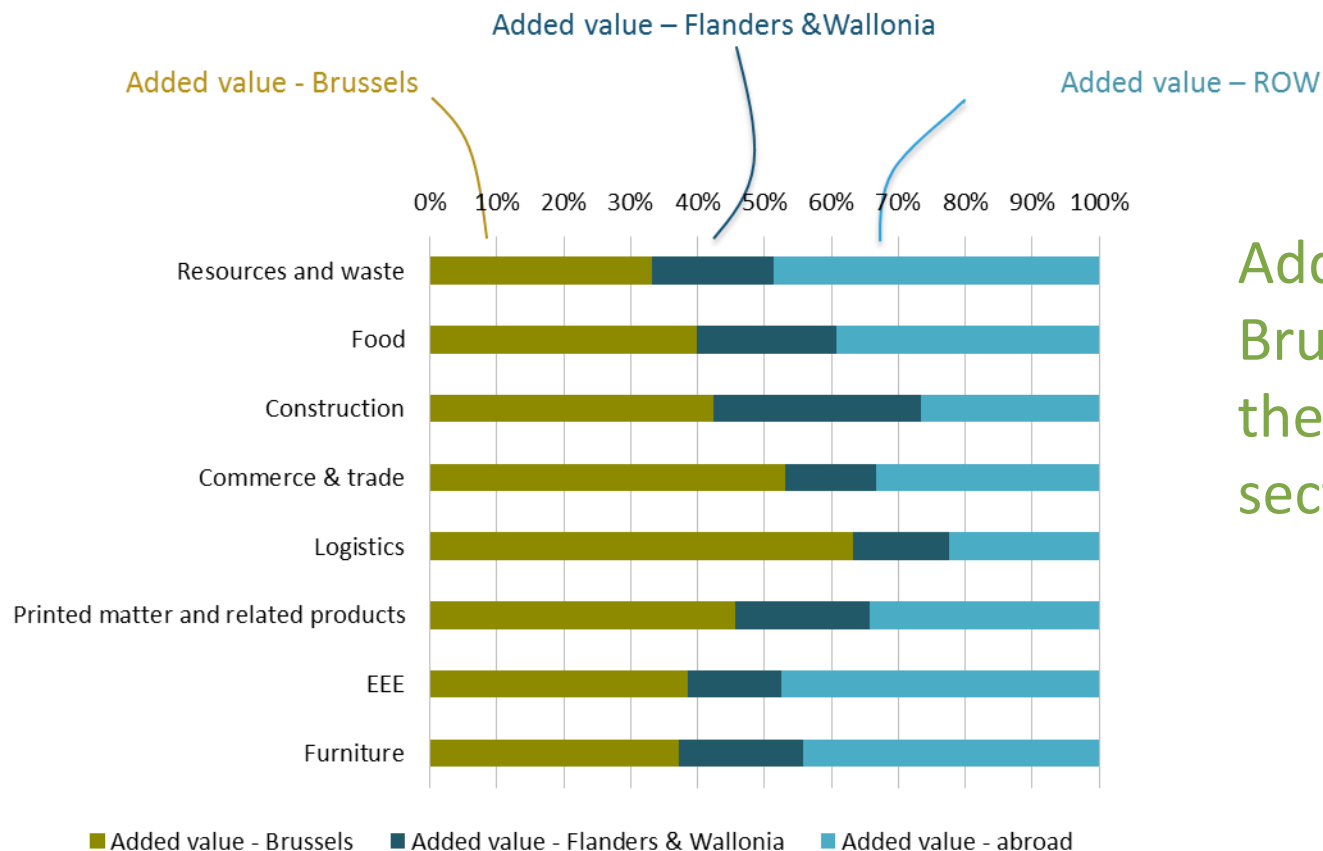
In public procurement in the priority sectors for a CE:

- ✓ Construction is the most important
- ✓ The Brussels representation differs in the awarded contracts

Complete information available for 16% of the PP dataset (530 of the 3.233 full PP data set)

Source: calculations based on the EBP dataset (2016).

Supply chain analysis in the CE priority sectors

Added value for Brussels differs in the CE priority sectors

Percentage split of added value creation by public procurement contracts awarded to Brussels companies

EEE: Electrical and Electronic Equipment

Source: calculations based on the interregional Input Output model of Belgium (2010).

Obstacles from stakeholder consultation

1. **Knowledge** CE, circular criteria;
lack of CE/LCC/... tools to measure circularity and compare offers &
lack of examples;
2. **Fear** of additional **costs**;
3. **Role of the procurement officer** (internal conflicts in organisations, different policy goals, ...);
4. **Market supply** (how to promote local CE within legal boundaries, use local competences);
5. **Legal permissibility**.

Solutions to tackle the obstacles

➤ Be ambitious

- ✓ (Political) engagement;
- ✓ Set targets;
- ✓ Involve stakeholders.

➤ Think holistic

- ✓ Share overarching goals of the organisation;
- ✓ See procurement in terms of organisational/societal challenges & allow procurement officers and the market think along about the best way to fulfill the needs.

➤ Choose voluntary or mandatory stimuli

- ✓ Stimuli by benefits;
- ✓ Stimuli by 'comply or explain'.

Inspiration – Creating support within the organisation (1)

Source: Amsterdam Economic Board (2017). Aan de slag met circulair inkopen en aanbesteden in de metropoolregio Amsterdam – Resultaten van de Community of practice

De algehele aanpak staat of valt bij **goede beleidsaansturing, transparante communicatie en breed draagvlak**. Om de inkoper beleidsruimte te geven in de onderhandelingen met de opdrachtnemer, is het van belang om op bestuurlijk niveau binnen de organisatie **een duidelijke visie ('stip op de horizon') en ambitie te formuleren voor korte en langere termijn**. Deze geven de kaders aan waarbinnen de inkoper kan handelen. Borging van die beleidskaders is vervolgens nodig om **circulair inkopen te verankeren in de beleidsprocessen** van de organisatie. Tenslotte dient een intern en extern **communicatiebeleid** te worden opgezet om de voortgang te communiceren en successen te vieren.

Het inbedden van circulair inkoopbeleid in de organisatie vereist kortom de volgende **procedurele stappen**:

- Het formuleren van een **visie en missie** t.a.v. circulair inkopen
- Het ontwikkelen van een **strategie voor de korte en langere termijn** en op grond daarvan het opstellen van een **actieplan**
- Het borgen van de voortgang via **verankering van circulair inkopen in de bestaande systemen en procedures**
- Het **monitoren** van de voortgang
- Het intern en extern **communiceren** over de aanpak en behaalde resultaten.

Inspiration – Creating support within the organisation (2)

Naast de procedurele inbedding van circulair inkoopbeleid binnen de organisatie, **staat of valt dit beleid met draagvlak binnen de organisatie.**

Binnen de organisatie dient het belang van het thema te worden onderschreven en de betekenis ervan voor de organisatie te worden begrepen. **Wat zijn de mogelijkheden om dit draagvlak te vergroten? Tien tips:**

1. **Sluit aan bij de cultuur en wijze van werken en communiceren van de eigen organisatie.** Werk met de genade mee.
2. Start het proces met die procedurele activiteiten (zie **stappenplan** hierboven) die passend binnen de cultuur het beste als eerste opgepakt kunnen worden. En zorg ervoor dat uiteindelijk alle stappen worden gezet.
3. Start het implementatieproces op een **pragmatische wijze en stel prioriteiten.**
4. **Begin** met de aanpak van circulair inkoopbeleid **daar waar binnen de organisatie reeds energie op het thema is en waar men aan de hand van voorbeelden het belang ervan zichtbaar kan maken.** Bij voorkeur met positieve voorbeelden die mensen aanspreken en baten opleveren.
5. Zorg ervoor dat er een **koppeling** gemaakt **wordt tussen beleid en uitvoering** met de betrokken afdelingen. Zoek als eerste verbinding met de afdelingen die enthousiast zijn om mee te werken en zorg voor commitment van de directie/management/B&W.
6. **Maak andere personen binnen de organisatie die medetrekker willen zijn van circulair inkoopbeleid, een co-champion.** Zoek naar mogelijkheden om deze medewerkers/afdelingen die positief meewerken in welke vorm dan ook te belonen.
7. **Betrek** in het geval van overheidsorganisaties **de gemeenteraad of provinciale staten** op een vroegtijdig maar geschikt moment. Er moet een positief verhaal te vertellen zijn.
8. **Draag op transparante wijze de resultaten intern en extern uit,** bij voorkeur via de champions in de organisatie
9. **Laat via marktconsultaties of andere manieren de markt weten, dat je organisatie geïnteresseerd is in circulair inkopen.**
10. **Zoek verbinding en eventueel samenwerking met andere organisaties** die circulair inkopen prioriteit willen geven

Solutions to tackle the obstacles vito

➤ Experiment

- ✓ Learn by doing in practice – [pilot projects](#); [BCR call for projects](#)
- ✓ Continuous [learning mechanism](#);
- ✓ Experimental [mindset](#).

➤ Support practitioners

- ✓ Make [tools user friendly](#);
- ✓ Specialised support structures – [Helpdesk](#);
- ✓ [Training](#) for procurement officers – module circular public procurement & [learning network](#);
- ✓ Elaborate guidelines for [market engagement](#);
- ✓ Library/Guide of [best practice case studies](#);
- ✓ Promote [exchange between practitioners](#);
- ✓ Set commons standards and certifications at EU level.

Inspiration – Green Deal Circulair Aankopen in Vlaande

Source: Vlaanderen Circulair - <http://www.vlaanderen-circulair.be/nl/green-deal-circulair-aankopen>

Vlaanderen wil tegen 2050 een circulaire economie hebben, waarin grondstofkringlopen gesloten worden. Daarvoor hebben we andere producten, diensten en verdienmodellen nodig. Circulair aankopen is een belangrijke hefboom voor die verandering. Met hun aankoopbeleid kunnen overheden, bedrijven en andere organisaties immers circulaire producten en diensten een boost geven.

Daarom werkt Vlaanderen Circulair in 2017, in samenwerking met The Shift, VVSG en Bond Beter Leefmilieu aan een Green Deal Circulair Aankopen in Vlaanderen. **Met de Green Deal willen we binnen de twee jaar meer dan 100 circulaire aankoopprojecten helpen realiseren en kennis over circulair aankopen ontwikkelen, delen en verspreiden.**

Wie doet mee?

Tot dusver doen in totaal 86 organisaties mee als aankoper. Elke aankopende organisatie **engageert zich om de komende twee jaar twee circulaire aankoopprojecten op te zetten.**

De aankopers worden begeleid in een **lerend netwerk, ondersteund door de expertise van 47 faciliterende partijen**, zoals we ze noemen.

Projectsubsidies

Er is een **aparte subsidielij, de Open Call, voor innovatieve projecten** in het kader van de Green Deal.

Inspiration – Sweden’s product-specific LCC calculation tools and sustainable procurement criteria library

Source: <http://www.upphandlingsmyndigheten.se/en/subject-areas/lcc-tools/> en
<http://www.upphandlingsmyndigheten.se/en/sustainable-public-procurement/sustainable-procurement-criteria/>

Sweden has next to a general LCC-tool several **product-specific LCC calculation tools** available online for indoor lighting, outdoor lighting, household appliances,...

“The LCC-tools below are developed by the National Agency for Public Procurement and are free to use. In the tools, comparisons can be made between various product solutions. The LCC-tools are based on the present value method to be able to discount future cost to present value.”

Inspiration – Circular procurement case study collectio

Source: SPP regions project:

http://sppregions.eu/fileadmin/user_upload/Resources/Circular_Procurement_Case_Study_Collection.pdf

Circular Procurement is still in its infancy. Not many experiences so far.

The idea is to **inspire** procurement staff to look at products differently, ask different questions, analyze the needs in the organisations and challenge the market to a more circular supply of products and services.

Hopefully this collection of best practices can help make it clearer what Circular Procurement can be and what the potentials are.

Case	Description	Page
CASE 1 CONSTRUCTION	Building of the € 27 million Land Rover BAR team headquarters and visitors' center using BREEAM and circular principles (UK)	2
CASE 2 ROAD CONSTRUCTION	Circular reconstruction of 19 km of the A12 motorway between Ede and Grisjoord junction (the Netherlands)	8
CASE 3 CIRCULAR ASSET MANAGEMENT	Use of circular asset management plan at Sweett Group to make the ongoing maintenance more circular, closing the material loops of categories like furniture and other office equipment (Wales)	13
CASE 4 OFFICE FURNITURE	Development of a framework for procurement for furniture, fixtures, fittings and flooring by the National Procurement Service (UK)	20
CASE 5 HOSPITAL MATTRESSES	Focus on circular options re-tendering the contract for the provision of 329 mattresses at Cambridge University Hospital Foundation Trust (UK)	26
CASE 6 TEXTILES	Experience with circular procurement of textiles in public sector contracting authorities/central Purchasing Bodies	31
CASE 7 CAR SHARING	Use of car sharing services to improve the public fleet management in the city of Bremen (Germany)	39
CASE 8 CARPENTRY AND FURNISHING	Procurement of carpentry and furnishing of the office building of ProRail (The Netherlands)	42

#beCircular

Source: https://www.pianoo.nl/actueel/nieuws/inschrijving-pianoo-circulair-inkopen-academy-geopend?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=PIANOO-alert

Inschrijving PIANOO Circulair Inkopen Academy geopend (Nederland)

U kunt zich aanmelden voor een nieuwe ronde van de PIANOO Circulair Inkopen Academy (CIA). Aan de eerste ronde van de CIA (2016-2017) namen ruim 60 personen van een kleine 30 publieke organisaties deel. Na afronding van het programma hebben deelnemers **concrete handvatten en eerste ervaringen, waarmee zij zelfstandig verder aan de slag kunnen om circulaire principes op inkoop en aanbestedingen toe te passen.**

In de Academy geven circulaire experts uit overheid en markt u **de inzichten en tools die nodig zijn om te starten met circulair inkopen.** Het programma behandelt alle fasen van het inkoopproces, van het vormen van een circulaire (inkoop)strategie tot en met het evalueren van het afgesloten circulaire contract. Daarbij horen naast aanbesteding technische en juridische aspecten zoals circulair specificeren, ook onderwerpen als circulaire verdienmodellen en het verkrijgen van intern draagvlak.

Pilottrajecten

Alle deelnemers starten minimaal één circulair pilottraject als onderdeel van het programma. Hierdoor passen zij de lessen en principes uit de Academy ook direct toe in hun eigen werk. **De discussie over de praktijkervaringen uit deze pilottrajecten door de deelnemers met elkaar vormt een belangrijk deel van de bijeenkomsten.**

Start nieuwe ronde

In september 2017 start een nieuwe ronde van de Circulair Inkopen Academy. Het programma loopt van september 2017 tot en met juni 2018 en bestaat **uit 8 bijeenkomsten** (dagdelen). De bijeenkomsten vinden **elke 6-8 weken plaats op diverse locaties verspreid door heel Nederland.**

Solutions to tackle the obstacles

➤ Focus on impact

- ✓ Prioritise relevant sectors;
- ✓ Aim for and engage 'key actors';
- ✓ Assess and monitor impact.

➤ Strengthen monitoring

- ✓ Lack of automatic data collection;
- ✓ Methodological complexity;
- ✓ Time consuming

Thank you for your attention!

Questions? - Contact us

VITO

- [Veronique Van Hoof](#) +32 14 33 58 53
- [Theo Geerken](#) +32 14 33 59 47
- [Maarten Christis](#) +32 14 33 57 87

Whole Systems

- [Alain Wouters](#) +32 2 478 23 07

Stibbe

- [Frederik Vandendriessche](#) +32 2 533 54 37
- [Bruno Lombaert](#) en [Leen De Vuyst](#)

#beCircular

Conférences & débats

Marchés publics innovants à la Ville de Lille

#beCircular

La démarche mise en œuvre à Lille

- **Systématisation** de la prise en compte des préoccupations de développement durable lors de la préparation de la **programmation des marchés** :
 - Possible **démarche fonctionnelle** (année N-1) ;
 - Possible **démarche « performantielle »** (année N-2 ou 3) ;
 - Soutien à l'**innovation**.

La démarche fonctionnelle

Cette démarche consiste à **recentrer l'objet des marchés sur nos besoins fonctionnels plutôt que sur les solutions mises en œuvre.**

Cette approche a été retenue pour le transport des produits alimentaires destinés aux offices de restauration lillois.

- Auparavant, ce besoin était satisfait par un marché de location de camions frigorifiques ;
- Désormais, c'est un marché de transport de produits alimentaires qui autorise la mutualisation des moyens et le partage des espaces de transport.

La démarche « performantielle »

Objectifs de performance :

- Réduction des conso. énergétiques
- Réduction des émissions de GES
- Production d'ENR et valorisation des énergies de récupération

Investissements
opportuns et soutenables

Compris engagements sur :

- Recettes et subventions
- Continuité de service

Performance des installations

Consommations
énergétiques
maîtrisées

Impact organisation maintenance

Optimisation de l'efficacité au
cours de la vie des équipements

Maintenance et
exploitation
optimisée (P2)

Engagements : sur délais différenciés /
usages, contrôles obligatoires

Maîtrise des coûts de fonctionnement

#beCircular

Service de qualité pour un coût global optimisé

Le soutien à l'innovation

Depuis 2014, le droit français permet aux acheteurs publics de recourir au partenariat d'innovation. Cette procédure a été mise en œuvre, à Lille, pour soutenir la société GECCO (entreprise de l'ESS).

Il s'agit, dans le cadre de ce marché, de tester, dans les véhicules municipaux (un car scolaire et deux véhicules de nettoyage) un biocarburant éco-conçu à partir du recyclage des huiles de friture usagées, collectées sur le territoire lillois. Ce biocarburant génère 65 % de GES en moins par rapport à la filière actuelle.

#beCircular

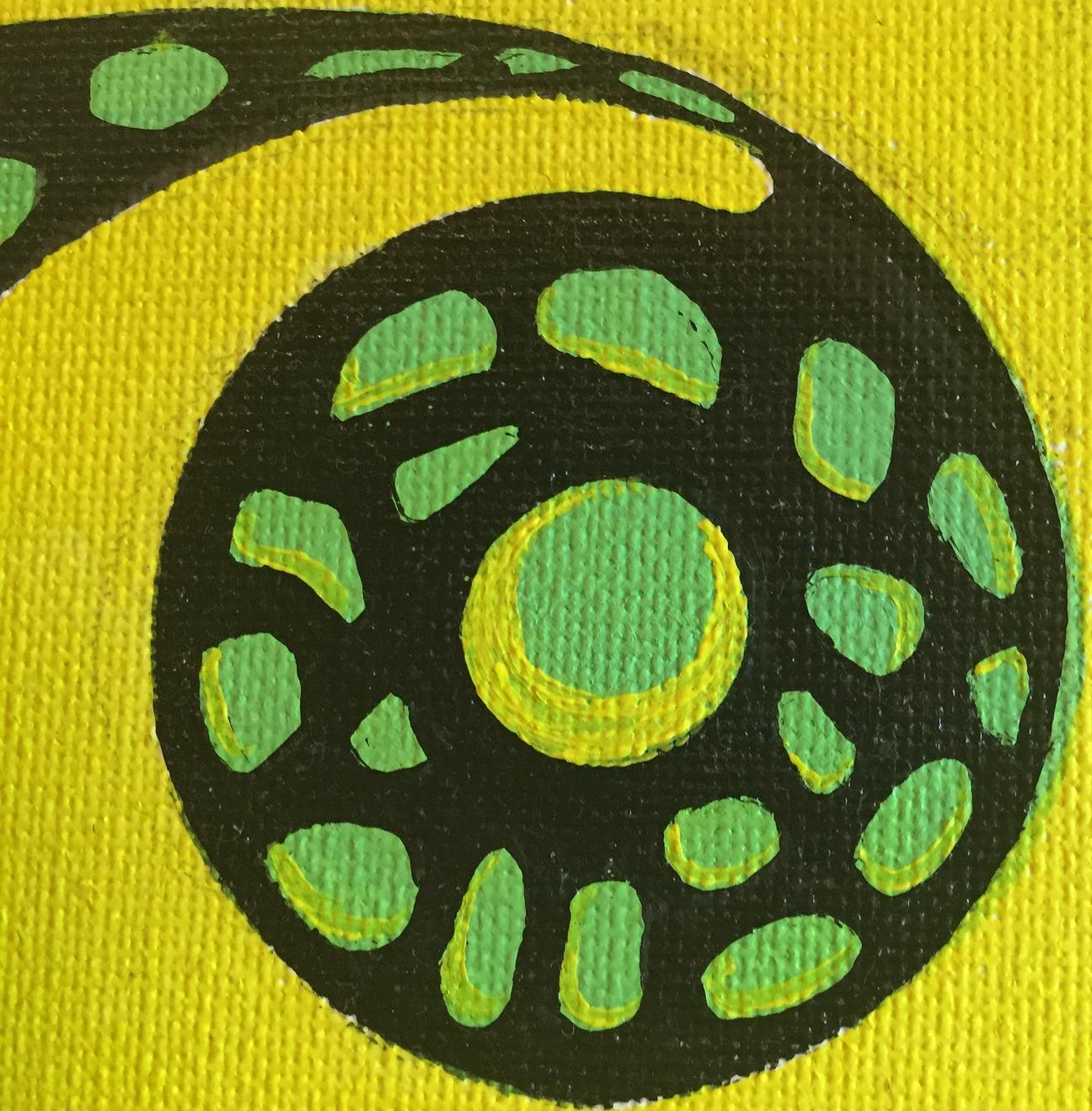

Conferences & debates

Innovation in Public Procurement in other cities - the work of ICLEI

#beCircular

I.C.L.E.I
Local
Governments
for Sustainability

PROCURA+
European Sustainable
Procurement Network

CASE STUDY COLLECTION

Circular Procurement

BEST PRACTICE REPORT

Circular Procurement

Conférences & débats

GPP as a game changer for Circular Economy

Stephane Arditi - stephane.arditi@eeb.org

www.eeb.org

@Green_Europe

@EuropeanEnvironmentalBureau

eeb@eeb.org

#beCircular

The EEB gratefully acknowledges the financial support from the LIFE Programme of the European Union. This communication reflects the organizers' views and does not commit the donors.

An archipelago of circular cities

Source: ART WOLFE

GPP for innovation

A significant market

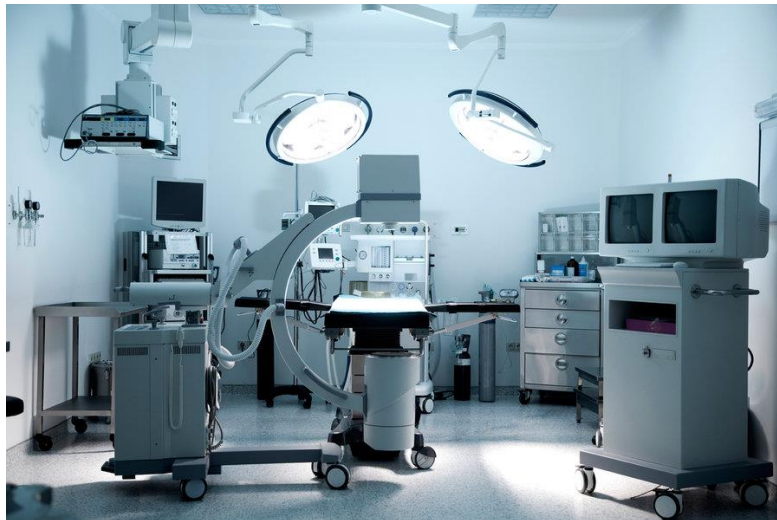

Source: retcool.com

Candidate products/services

Source: alrestaurantsupply.com

Source: Alke

Source: NPR

Any barriers?

the new
normal

Source: wikipedia.fr

From practices sharing to common tendering

Source: Publish your article – a short story of cooperation

Conférences & débats

Discussion

#beCircular

Marchés publics: 5 questions à débattre

1. Comment accompagner les projets pilotes en MP circulaire?	Véronique Van Hoof – VITO (NL/ENG)
2. Comment mettre en capacité les entreprises à répondre aux MP circulaires?	Laurie Verheyen et/ou Laura Rebreanu – BECI (FR)
3. Comment faire en sorte que les acheteurs utilisent des spécifications plus fonctionnelles (vs techniques) dans leurs cahiers de charge?	Stéphane Arditi – EEB (FR/ENG)
Damien Morineaux – Ville de Lille (FR)
4. Comment soutenir la mise en place d'une stratégie MPD et circulaire dans un organisation ?	Peter Defranceschi – ICLEI (ENG)
5. A quoi devrait ressembler un helpdesk achats public circulaires ?	Patrick Van Den Abeele – Bruxelles Environnement (FR/ENG)

Conclusions

#beCircular

THANK YOU!

#beCircular

